

Finanțat de Programul Justiție al Uniunii Europene

COMPENDIU DE PRACTICI PRIVIND VICTIMELE INFRAȚIUNILOR ȘI SISTEMUL DE JUSTIȚIE

OCTOMBRIE
2020

Această publicație este realizată cu sprijinul financiar al Programului Justiție al Uniunii Europene. Conținutul prezentei publicații este responsabilitatea exclusivă a coordonatorului și a partenerilor și în niciun caz nu reflectă opiniile Comisiei Europene.

AUTORI

Silvia Antoaneta Berbec, Avocat Baroul București, Președinte Asociația Pro Refugiu, România

Dr. Maria Yordanova, Cercetător principal, Programul Juridic, Center for the Study of Democracy, Bulgaria

Miriana Ilcheva, Analist principal, Programul Juridic, Center for the Study of Democracy, Bulgaria

Inka Lilja, Responsabil principal de program, The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), Finlanda

Anna-Greta Pekkarinen, Asistent de cercetare, The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), Finlanda

Janica Juvonen, Stagiatar, The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), Finlanda

Anja Wells, Criminolog și expert în domeniul migrației, SOLWODI Deutschland e.V.

Katrin Lehmann, Asistent social & *Prozessbegleiterin*, SOLWODI help centre Osnabrück

Trixia Macliing, Avocat, specialist onorific SOLWODI Deutschland e.V.

Elena Gómez, Specialist juridic, Dinamia S. Coop, Spania

David Martin, Inspector de poliție, Local Police of Fuenlabrada, Spania

Marta Herrero, Avocat, Red Juridica, Spania

Cristina Fernández, Consultant, Dinamia S. Coop, Spania

Publicația a fost elaborată în cadrul proiectului **Towards a more responsive victim-centered approach of the criminal justice system (RE-JUST)** implementat de Asociația Pro Refugiu (România), Center for the Study of Democracy (Bulgaria), SOLWODI Deutschland e.V. (Germania), The European Institute for Crime Prevention and Control, afiliat la Națiunile Unite (HEUNI, Finlanda), Dinamia S. Coop. (Spania).

CUPRINS

INTRODUCERE	1
PRACTICILE DIN BULGARIA	2
▪ The Centre for Prevention of Violence and Crime, The Vselena Support Centre for Victims of Sexual Violence	2
▪ Mecanismul național de referire pentru sprijinirea persoanelor traficate	3
▪ Linia telefonică națională pentru asistență juridică primară	4
PRACTICILE DIN FINLANDA	5
▪ Multi Agency Risk Assessment Conferences (MARAC)	5
▪ Centrele Seri pentru victimele violenței sexuale	6
▪ Utilizarea dovezilor video și a videoconferințelor în cadrul procedurilor penale	8
PRACTICILE DIN GERMANIA	10
▪ <i>Gewaltschutzambulanz</i> (Unitatea de Urgență pentru protecția victimelor violenței) din Berlin	10
▪ Parchete specializate	12
▪ Asistența victimelor și <i>psychosoziale Prozessbegleitung</i> (suportul psihosocial)	
PRACTICILE DIN ROMÂNIA	14
▪ Programul de coordonare a participării victimelor traficului de persoane în procesul penal	14
▪ Tribunalul pentru Minori și Familie	15
▪ Ordinul de protecție provizoriu pentru victimele violenței domestice	16
PRACTICILE DIN SPANIA	19
▪ Statutul victimei în procedurile legale în calitate de acuzator privat	19
▪ Serviciul Municipal de Asistență pentru Victime (S.A.V.) - Poliția Locală din Fuenlabrada, regiunea Madrid	21
▪ Serviciul specializat din cadrul Parchetului pentru infracțiuni săvârșite din ură și luptă împotriva discriminării, compus dintr-o rețea de procurori delegați	22
BIBLIOGRAFIE, RESURSE	25

INTRODUCERE

Conform Articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, victimele infracțiunilor ar trebui recunoscute ca fiind acele persoane ale căror drepturi sunt încălcate de către infractor. Victimele trebuie să fie protejate împotriva victimizării repetate, trebuie să li se asigure accesul la justiție și să li se permită participarea la procedurile penale.

În anul 2012 a fost adoptată Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității - așa-numita Directivă privind drepturile victimelor - care a creat cadrul legal fundamental în ceea ce privește protecția victimelor în Europa. Victimele și nevoile acestora sunt esențiale pentru justiția penală și procesul decizional al diferitelor autorități și organizații. Pentru a-și exercita drepturile, victimele trebuie să beneficieze de sprijinul juridic corespunzător al părților naționale interesate cu competență în domeniu. Aplicarea unei abordări axate pe victimă implică faptul că sprijinul juridic trebuie adaptat nevoilor și caracteristicilor victimelor.

Această publicație prezintă o colecție de bune practici pentru sprijinirea victimelor din Bulgaria, Finlanda, Germania, România și Spania. Anumite practici se referă la toate victimele infracțiunilor, în timp ce altele vizează exclusiv o anumită categorie de victime. Practicile au fost colectate pentru întregul spectru al procedurilor penale: anchetă, urmărire penală, proceduri în instanță. Informațiile despre practici au fost obținute ca urmare a cercetărilor online (analiza legislației, jurisprudenței, a strategiilor și programelor), chestionarelor adresate instituțiilor și organizațiilor cu competență în sistemul de justiție, în protecția drepturilor victimelor (ministere, instanțe, parchete, agenții guvernamentale, agenții de aplicare a legii, ONG-uri, etc.)

Termenul de “practică” este folosit *lato sensu*, acesta incluzând programe, strategii, servicii implementate cu succes în țările de implementare a proiectului (Bulgaria, Finlanda, Germania, România și Spania). Schimbul de practici poate încuraja utilizarea pe viitor a metodelor testate și eficiente, putând servi ca exemplu pentru abordări similare care ar putea fi dezvoltate și implementate la nivel local, național și european de către instituțiile și organizațiile care au competențe în protecția drepturilor victimelor, accesul la sistemul de justiție, furnizarea de servicii de asistență.

Eforturile de protejare a drepturilor victimelor infracțiunilor trebuie incluse în măsurile luate la nivel local, regional, național și european din momentul identificării victimei până la finalizarea procesului penal. Victimele care sunt părți vătămate în cadrul procedurilor penale au întotdeauna nevoie de un răspuns unificat și coordonat al părților interesate.

PRACTICILE DIN BULGARIA

The Centre for Prevention of Violence and Crime, The Vselena Support Centre
for Victims of Sexual Violence

Instituția/Instituțiile	Direcția regională Burgas a Ministerului de Interne, împreună cu municipalitatea locală, alte instituții și Demetra Association
Perioada de utilizare a practicii	Centre for Prevention of Violence and Crime - din 2009 până în prezent Support Centre for Victims of Sexual Violence - din 2016 până în prezent
Domeniul de implementare	Regional
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Centre for Prevention of Violence and Crime – toate victimele violenței și criminalității; Support Centre for Victims of Sexual Violence – victime ale violenței sexuale
Descrierea practicii	<p>Centre for Prevention of Violence and Crime¹ realizează proiecte, activități de prevenire și oferă servicii victimelor și autorilor infracțiunilor și violenței. Cooperarea dintre acest Centru și poliție are loc prin intermediul unor echipe multidisciplinare, formate din reprezentanți ai municipalității, servicii sociale, un psiholog, un avocat și un ofițer de poliție, precum și o echipă mobilă pentru lucrul în zone îndepărtate. Activitatea Centrului se bazează pe un acord tripartit între Municipiul Burgas, Direcția Regională de Interne și Demetra Association. Până în prezent, Centrul a organizat training-uri și seminarii, precum și sondaje și campanii de informare în scopul sensibilizării publicului cu privire la violență și infracționalitate.</p> <p>Vselena Support Centre for Victims of Sexual Violence² a fost creat în baza unui acord între Municipiul Burgas, Procuratura Regională din Burgas, Direcția Regională de Interne, Oficiul Guvernatorului Regional, spitalul local, Demetra Association, susținut de Ambasada Regatului Unit. Acesta asigură asistență medicală, consultații în situații de criză și investigații de sprijin în cazurile de violență sexuală prin coordonarea activităților diferitelor instituții. Direcționează victimele violenței sexuale și le pune în legătură cu serviciile specializate, după caz. De asemenea, oferă consultații telefonice.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Ambele centre au fost înființate în baza legislației care reglementează activitatea poliției, precum și a Codului de Procedură Penală și a Legii privind sprijinul și compensarea financiară a victimelor infracțiunilor.
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	Ambele centre pun un accent deosebit pe munca multidisciplinară, iar practicile pot fi aplicate și de instituții similare din alte regiuni.

¹ <http://demetra-bg.org/cpvc/>

² <https://demetra-bg.org/center-universe/>

Mecanismul național de referire pentru sprijinirea persoanelor traficate

Instituția/Instituțiile	Administration of the National Commission for Combating Trafficking in Human Beings (NCCTHB)
Perioada de utilizare a practicii	Din 2010 până în prezent
Domeniul de implementare	Național și regional
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Victimele traficului de persoane
Descrierea practicii	The National Referral Mechanism for Support of Trafficked Persons (NRM) ³ a fost creat în perioada 2008-2010, actualizat în 2015 și evaluat de International Centre for Migration Policy Development (ICMPD). NRM este un cadru de cooperare prin care autoritățile de stat își execută obligațiile față de victimele traficului și își coordonează strategic eforturile în vederea sprijinirii acestora împreună cu ONG-urile și OIG-urile. NRM are la bază și susține o abordare multidisciplinară în identificarea, referirea, protecția și sprijinirea victimelor. Este coordonat de NCCTHB prin intermediul administrației sale. Mecanismul urmărește respectarea drepturilor omului în cazul victimelor și definește principiile de bază ale colaborării cu acestea - sprijin necondiționat, siguranță și securitate, confidențialitate și protecția datelor cu caracter personal, nediscriminare. NRM utilizează <i>proceduri operaționale standard</i> pentru identificarea, referirea, sprijinul, protecția și incluziunea socială a victimelor. De asemenea, deține indicatori pentru identificarea victimelor, precum și criteriile și standarde privind asigurarea de servicii sociale.
Cadrul legal pentru implementarea practicii	NRM a fost adoptat oficial de către Consiliul de Miniștri în anul 2016, constituind astfel un act legislativ secundar, în conformitate cu standardele CoE și UE împotriva traficului de persoane și Strategia națională împotriva traficului de ființe umane 2007-2021. Acesta corespunde unei serii de documente strategice privind drepturile copiilor, combaterea criminalității organizate și gestionarea migrației, azilului și integrarea.
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	Adoptarea NRM de către Consiliul de Miniștri garantează caracterul său obligatoriu pentru toate instituțiile și organizațiile implicate în sprijinirea victimelor traficului de persoane și incluse în cadrul instituțional al Mecanismului. De asemenea, mecanismul este susținut de comisiile locale împotriva traficului de persoane, dintre care unele dețin propriile mecanisme regionale de referire.

³ https://antitraffic.government.bg/wp-content/uploads/NRM_Bulgaria_EN.pdf

Linia telefonică națională pentru asistență juridică primară

Instituția/Instituțiile	National Legal Aid Bureau (NLAB)
Perioada de utilizare a practicii	Din 2016 până în prezent
Domeniul de implementare	Național
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Acordarea asistenței juridice persoanelor defavorizate, deci tuturor tipurilor de victime, în condiții facilitate, în afara procedurii generale de acordare a asistenței juridice.
Descrierea practicii	<p>Linia telefonică națională pentru asistență juridică primară (NPLATL) și Regional Counseling Centers (RCC) împreună cu consiliile barourilor regionale au fost implementate în anul 2016 prin proiectul “Improving the access of vulnerable groups to legal aid” în cadrul Mecanismului Financiar norvegian, fiind ulterior consacrate la nivel legislativ și de reglementare.</p> <p>Orice persoană poate beneficia de o consultație la un RCC, dacă face dovada că venitul său lunar este sub pragul național de sărăcie stabilit. Până în 2020 au fost înființate în total 13 RCC.</p> <p>NPLATL (0700 18 250) este o linie telefonică rapidă, prin care fiecare cetățean poate primi consiliere juridică gratuită, suportând doar contravaloarea apelului telefonic.</p> <p>În cadrul unui studiu calitativ realizat în perioada 2018-2019 în cadrul unui proiect privind reformele strategice din National Legal Aid Bureau (NLAB), avocații intervievați au evaluat pozitiv înființarea RCC-urilor ca un mijloc oportun de protejare a intereselor utilizatorilor prin îndrumări de bază privind cazul lor, precum și referirea acestora către un <i>avocat din oficiu</i>, după caz. Majoritatea utilizatorilor serviciului de asistență juridică, inclusiv victimele infracțiunilor, își împărtășesc satisfacția cu privire la de sfaturile care le-au fost acordate prin NPLATL și recomandă deschiderea mai multor linii telefonice cu avocați de diferite specializări juridice.</p> <p>Potrivit rapoartelor anuale ale Biroului, în anul 2018 au fost oferite 2.352 de consultări prin NPLATL și 521 în RCC-uri, iar cifrele pentru anul 2019 indică 1.390, respectiv 784 consultații.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Odată cu modificările legislative din anul 2017, NPLATL și RCC-urile au fost consacrate în Legea privind asistența juridică (LAA) și în reglementările speciale.
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	O practică similară RCC-urilor a fost implementată în cadrul programului JUSTROM ⁴ cu participarea NLAB, a Comisiei Naționale pentru Protecția împotriva Discriminării și a altor instituții și organizații. În perioada aprilie 2018 - martie 2019, peste 1.453 de persoane de etnie romă, dintre care 889 femei, au beneficiat de consiliere în cadrul centrelor de consiliere din Veliko Tarnovo și Plovdiv. De asemenea, unele firme de avocatură au început să aplice practici similare NPLATL.

⁴ https://pjp-eu.coe.int/ar_IQ/web/access-to-justice-for-roma-women/about-justrom

PRACTICILE DIN FINLANDA

Multi Agency Risk Assessment Conferences (MARAC)

Instituția/Instituțiile	Mai multe departamente de poliție, Finnish Institute for Health and Welfare, Victim Support Finland
Perioada de utilizare a practicii	Practica a fost implementată pentru prima dată în Finlanda în anul 2010 (mai întâi ca proiect pilot) în cadrul Planului de acțiune pentru reducerea violenței împotriva femeilor. Practica a fost folosită pentru prima dată în 3 orașe.
Domeniul de implementare	Practica este utilizată în prezent în 38 de municipalități din Finlanda. Modelul poate fi implementat în baza unei decizii a autorităților municipale. La nivel național, dezvoltarea și diseminarea modelului MARAC este coordonată de către National Institute for Health and Welfare. Activitățile acestora includ actualizarea modelelor și a liniilor directe utilizate, precum și organizarea de conferințe anuale pentru toate grupurile MARAC din țară. De asemenea, aceștia pot contacta municipalitățile pentru a le chestiona cu privire la interesul de a înființa MARAC.
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Modelul este utilizat în cazul victimelor violenței domestice severe. În majoritatea cazurilor, victimele au fost femei. Practica nu se aplică minorilor.
Descrierea practicii	<p>Multi Agency Risk Assessment Conferences (MARAC) pot fi inițiate în cazurile de violență domestică severă și recurentă. Procesul MARAC cuprinde două etape. În primul rând, după ce un profesionist (de exemplu din poliție, din cadrul serviciilor de asistență socială, asistență medicală) a identificat o persoană ca fiind victimă a violenței domestice, acesta completează un formular de evaluare a riscurilor împreună cu victima. În unele municipalități, poliția este cea mai activă în direcționarea cazurilor către MARAC; în alte municipalități, cel mai activ referent sunt serviciile sociale. Dacă există un anumit număr de factori de risc (sau dacă profesionistul din alt motiv suspectează că persoana este victimă a violenței severe/recurente), cazul este direcționat către MARAC. În a doua etapă, un grup multidisciplinar se reunește pentru întocmirea unui plan de acțiune ce are ca scop îmbunătățirea siguranței victimei. Grupul include, de exemplu, reprezentanți ai poliției, ai serviciilor sociale și de sănătate, ai serviciilor de sprijinire a victimelor și ai serviciilor de adăpost. Rolul principal al poliției este acela de a evalua siguranța victimei, precum și riscurile asociate autorului faptei. Este desemnată o persoană de sprijin pentru victimă, aceasta având rolul de a-i oferi sprijin și de a fi un intermediar între victimă și grupul MARAC. Reglementările privind protecția datelor și confidențialitatea reprezintă o provocare pentru metoda de lucru cu mai multe agenții, deoarece aceasta presupune un schimb de informații.</p> <p>În ceea ce privește responsabilizarea victimei, este de remarcat faptul că victima poate participa la conferință și face acest lucru efectiv. În orice caz, utilizarea metodei MARAC presupune consimțământul</p>

	<p>victimei, inclusiv în cazul în care aceasta nu dorește să participe singură la conferință. Metoda permite diferiților actori ai sistemului de servicii să combine cunoștințele cu expertiza, astfel încât intervenția împotriva violenței să fie completă. Când metoda a fost introdusă în Finlanda în anul 2010, a fost văzută și ca o posibilă modalitate de prevenire a familicidelor.</p> <p>Scopul conferinței MARAC este acela de a găsi o soluție holistică pentru îmbunătățirea condiției victimei, inclusiv prevenirea violenței. De asemenea, victima este informată cu privire la modul de raportare a infracțiunilor și desfășurarea procesului penal. Un studiu realizat ulterior de Piispa & October (2017) a arătat că MARAC a redus numărul de noi reclamații la poliție din partea victimelor care sesizaseră anterior poliția pentru incidente recurente de violență domestică.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	<p>Practica nu se bazează pe legislație, ci pe orientările naționale. Instrumentele standard de evaluare a riscurilor sunt utilizate în evaluarea riscului violențelor. Participanții la MARAC semnează un formular de consimțământ. În prezent se poartă discuții referitoare la faptul că practica ar trebui să aibă un temei legal pentru a se asigura că serviciile destinate victimelor violenței domestice sunt conforme și egale pentru toate persoanele, indiferent de locul de reședință al victimelor.</p>
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	<p>Pentru a înființa un grup MARAC într-o municipalitate, este nevoie de implicarea tuturor actorilor cheie. Pe lângă serviciile de asistență medicală, poliție, serviciile sociale, serviciile de asistență pentru victime și reprezentanții serviciilor de adăpost, membrii pot include, de exemplu, servicii de sănătate mintală, servicii pentru abuzul de substanțe, angajați în servicii de protecție a copilului și adăpost. Un angajat al oricăreia dintre aceste organizații poate completa formularul MARAC de evaluare a riscului pentru un potențial client, dar în practică acest lucru se realizează adesea de către un asistent social, un cadru medical sau un polițist.</p>

Seri Centers pentru victimele violenței sexuale

Instituția/Instituțiile	Mai multe departamente de poliție, Seri Support Centers, National Institute for Health and Welfare, Victim Support Finland
Perioada de utilizare a practicii	Din 2017
Domeniul de implementare	Primul Seri Support Center din Finlanda s-a deschis în cadrul Spitalului Universitar Helsinki (HUS) în anul 2017. De atunci s-au deschis cinci noi centre în alte orașe cu spitale universitare, precum și centre satelit în orașe mai mici cu spitale centrale. Există planuri de a deschide mai multe astfel de centre, asigurând o acoperire la nivel național.
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Seri Centers asigură servicii victimelor violenței sexuale de orice gen, cu o vârstă de minimum 16 ani. Până în prezent, majoritatea victimelor (~ 95%) au fost femei de toate vârstele, deși cel mai mare grup este reprezentat de femeile cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani. Există planuri în sensul asigurării serviciului și pentru bărbați și persoane de diferite sexe. Copiii sub 16 ani care sunt victime nu pot fi clienți ai Seri Center. Copiii victime sunt direcționați către spitalul pentru copii deși,

	<p>cel puțin la Helsinki, angajații Seri pot efectua un examen medical tinerelor adolescente. Este puțin probabil ca această politică legată de vârstă să se schimbe, însă, un proiect în desfășurare denumit <i>Barnahus</i> va avea în vedere asigurarea de servicii și metode adaptate necesităților adolescenților care sunt victime ale abuzurilor.</p>
<p>Descrierea practicii</p>	<p>Seri Centers își propun să ofere victimelor violenței sexuale mai multe servicii într-o singură locație. Victima violenței sexuale poate solicita asistență din partea centrului care este disponibil non-stop (24/7), independent sau prin referirea unei autorități (cum ar fi poliția). Atât centrele, cât și poliția au raportat că există o strânsă cooperare ce aduce beneficii atât pentru victime, cât și în ancheta penală. Un Seri Center trebuie să fie contactat în termen de 30 de zile de la data producerii incidentului. La Seri Center victima are acces la serviciile unei moașe/asistente medicale, medic, psiholog, asistent social și capelan de spital. Victima poate beneficia de asistență medicală și psihologică, precum și de informații cu privire la serviciile ONG-urilor, cum ar fi Victim Support Finland și Rape Crisis Center Tukinainen (cărora li se pot transmite, de asemenea, informațiile de contact ale victimelor, cu permisiunea lor).</p> <p>Pentru a beneficia de aceste servicii, nu este obligatorie depunerea unui raport la poliție, însă acest lucru este încurajat, astfel încât victima să poată primi ajutor în demararea procesului penal. În cazul în care victima este de acord, se poate realiza o examinare medicală pentru dovedirea violenței sexuale și colectarea probelor criminalistice, chiar dacă victima nu dorește să contacteze poliția. Probele prelevate pot fi folosite ca dovezi în cazurile în care, în cele din urmă, se procedează la o anchetă penală, putând fi stocate pe o perioadă de 10 ani (sau chiar mai mult). Punctul forte al practicii este acela că, pe măsură ce dovezile sunt colectate de personal specializat, calitatea dovezilor criminalistice s-a îmbunătățit. De asemenea, deoarece dovezile sunt stocate în Centru, acestea rămân disponibile în cazul în care o victimă decide ulterior continuarea procesului penal. De asemenea, medicul care a examinat victima poate transmite o declarație scrisă poliției, dacă acest lucru este necesar în cadrul procedurilor penale. Personalul Seri poate fi solicitat să depună o mărturie în instanță în calitate de expert. Pentru protejarea confidențialității victimelor, accesul la Registrul de Date a Pacienților din Seri Centers este limitat. Reunirea diferitelor servicii într-o singură locație constituie un avantaj în ceea ce privește accesul victimelor la drepturile lor și poate conduce la creșterea bunăstării acestora. De asemenea, expertiza în colectarea și stocarea probelor criminalistice beneficiază în mod automat de protecția legală a victimei. Pe durata cercetărilor, HEUNI a fost informat că feedback-ul clienților a fost extrem de pozitiv dar, deoarece numai un număr restrâns de clienți oferă un feedback, nu s-au realizat analize suplimentare.</p>
<p>Cadrul legal pentru implementarea practicii</p>	<p>Seri Support Centers au fost înființate pe baza obligațiilor Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, a Convenției de la Istanbul privind înființarea de centre de sprijin pentru victimele violenței sexuale (Articolul 25), după cum se menționează și în Planul Național</p>

	de Acțiune al Guvernului Finlandei pentru implementarea Convenției de la Istanbul 2018–2021.
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	Potrivit experților noștri intervievați, practica ar putea fi implementată în orice spital care asigură servicii (de urgență) 24/7 și, de preferință, într-un spital de femei specializat în sănătatea sexuală și reproductivă. Centrul trebuie să mențină legătura cu departamentul de poliție locală.

Utilizarea dovezilor video și a videoconferințelor în cadrul procedurilor penale

Instituția/Instituțiile	Câteva departamente de poliție, Victim Support Finland, National Court Administration Finland
Perioada de utilizare a practicii	Pe baza Directivei privind drepturile victimelor, Finlanda a adoptat trei măsuri legate de utilizarea tehnologiei video în procedurile penale: posibilitatea de a înregistra o dovadă video în cadrul anchetei preliminare (din 2016), videoconferința în audierea preliminară (din 2019) și videoconferința în audierea principală (din 2016). În plus, în 2019, Ministerul Justiției a desemnat un grup de lucru pentru pregătirea legislației care să permită ca înregistrările video în instanțele regionale să fie introduse ca probe la curțile de apel. Acest lucru ar însemna că victimele infracțiunii nu trebuie să fie reaudiate la Curtea de Apel dar, în schimb, mărturiile lor ar putea fi analizate dintr-o înregistrare video.
Domeniul de implementare	Practicile sunt implementate la nivel național, iar Administrația Instanțelor Naționale a confirmat că toate instanțele dispun de echipamentele necesare pentru folosirea dovezilor video înregistrate ca probă, precum și pentru realizarea de videoconferințe. Poliția a raportat că practicile de depunere a dovezilor video variază într-o oarecare măsură între departamentele de poliție.
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Pe baza Legii anchetelor penale, persoanele sub 15 ani, victimele infracțiunilor sexuale cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani și adulții, în cazurile în care sunt îndeplinite cerințele suplimentare ale legii, pot depune dovezi video în faza preliminară. Deși dovada video poate fi utilizată de către diferite grupuri de victime, profesioniștii intervievați au confirmat că dovezile video sunt utilizate în principal în cazul copiilor sub 18 ani și, în unele cazuri rare, pentru alte grupuri vulnerabile (de exemplu, vârstnici sau persoane cu dizabilități). Legea privind procedurile judiciare (17:52) prevede faptul că o victimă poate fi audiată într-un proces prin videoconferință atunci când este necesar ca o persoană să fie protejată în fața unei amenințări la adresa vieții sau sănătății sau dacă o persoană are nevoie de protecție specială, având în vedere în special circumstanțele sale personale și natura infracțiunii. Cu toate acestea, rămâne la aprecierea instanței dacă videoconferința este sau nu o metodă adecvată într-un anumit caz. Există unele dovezi preliminare conform cărora rata de utilizare a videoconferințelor a crescut pe fondul pandemiei de COVID 19 (începând cu martie 2020).
Descrierea practicii	Legea finlandeză privind investigațiile penale (11:9a) impune evaluarea <i>protecției personale</i> ca parte a investigațiilor preliminare. Scopul evaluării este de a determina dacă sunt necesare măsuri speciale pentru

	<p>a proteja o victimă a infracțiunilor de suferințe, intimidări sau represalii pe durata desfășurării anchetei și procesului. Una dintre măsurile ce poate fi utilizată pe baza evaluării este înregistrarea video a audierii victimei, pentru a preveni situația în care aceasta este nevoită să fie audiată de mai multe ori. În plus, așa cum s-a menționat anterior despre copiii victime și victimele infracțiunilor sexuale cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani, se realizează o audiere preliminară. Dacă înregistrarea video este utilizată efectiv ca probă, acest lucru este stabilit de instanță pe baza Legii procedurilor judiciare (17:24) și se bazează pe examinarea de la caz la caz a instanței.</p> <p>La începutul anului 2019, modificările legislative (423/2018, HE 200/2017) au extins posibilitatea diferitelor părți de a participa la audierile penale prin videoconferință. Ca urmare a extinderii utilizării videoconferințelor, victimele infracțiunilor beneficiază de un drept extins de a participa la proceduri judiciare prin înregistrare video. Rămâne însă la latitudinea instanței să decidă dacă într-un anumit caz se utilizează sau nu videoconferința. În pregătirea legislației, s-a susținut faptul că videoconferința poate crește gradul de eficiență al procesului, cu reducerea costurilor aferente. Un alt beneficiu al participării prin videoconferință este că poate reduce tensiunea mentală la care este supusă victima atunci când este nevoită să repovestească incidentul sau să reîntâlnească făptuitorul.</p>
<p>Cadrul legal pentru implementarea practicii</p>	<p>Directiva privind drepturile victimelor (Articolul 23 (3b)) prevede că victimele infracțiunilor pot fi audiate în sala de judecată fără a fi prezente, în special prin utilizarea unei tehnologii de comunicații corespunzătoare. În legislația națională:</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) Legea procedurilor judiciare (1.1.1734 / 4) (2) Legea anchetelor penale (22.7.2011/805) (3) Legea privind procedurile penale (11.7.1997/689)
<p>Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)</p>	<p>Directiva Uniunii Europene 2012/29/UE privind victimele solicită înregistrarea video a audierilor și utilizarea acestora în instanță, precum și videoconferința ca metode de protejare a victimelor vulnerabile. Aceste practici privind înregistrările video ar putea fi aplicabile în toate Statele Membre, în cazul în care echipamentele și mijloacele corespunzătoare pentru utilizarea acestor metode sunt disponibile.</p>

PRACTICILE DIN GERMANIA

Gewaltschutzambulanz (Unitatea de Urgență pentru protecția victimelor violenței) din Berlin

Instituția/Instituțiile	Câteva <i>Gewaltschutzambulanzen</i> sau programe similare
Perioada de utilizare a practicii	Din 2014 (Charité n.d.) Caracter permanent
Domeniul de implementare	Local/Regional (Berlin)
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Adulți și copii victime și/sau martori în cazuri de violență domestică, violență interpersonală, infracțiuni sexuale (§§ 174 ff., §§ 223 ff StGB ⁵)
Descrierea practicii	<p><i>Gewaltschutzambulanz</i> (GSA) (Unitatea de Urgență pentru protecția victimelor violenței) din Berlin este o unitate de medicină legală care nu face parte dintr-o autoritate de anchetă. GSA întocmește gratuit documentația de medicină legală în ceea ce privește leziunile vizibile cauzate de acte criminale. În GSA lucrează doar medici legiști specializați, care își asumă confidențialitatea actului medical. Probele de medicină legală sunt dovedite de instanță și pot fi ulterior folosite în cadrul procedurilor judiciare (instanță penală, civilă și/sau familială). Dovezile sunt păstrate în siguranță. Victimele decid singure dacă doresc să folosească aceste probe în contextul unei plângeri penale. Autoeficacitatea lor este intangibilă.</p> <p>În primii cinci ani de la înființarea GSA din Berlin, 4.700 de victime au solicitat ajutor de la această unitate de urgențe pentru protecția împotriva violenței, iar acest lucru dovedește cât de importantă este activitatea GSA (Ärzteblatt 2019). La GSA victimele infracțiunilor primesc sfaturi cu privire la asistența suplimentară, iar informațiile sunt oferite și în alte limbi decât limba germană și, de asemenea, pe înțelesul tuturor (Charité 2014). Consilierii mobili ai organizației <i>Opferhilfe e.V.</i> lucrează inclusiv în unitățile de urgență pentru protecția împotriva violenței. Aceștia nu oferă doar clarificări cu privire la condițiile de viață ale victimelor și nevoia lor de ajutor, ci le însoțesc efectiv la autorități sau la un adăpost pentru femei (BMFSFJ 2020).</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Fără bază legală, deoarece nu face parte din sistemul de justiție penală în sensul strict.
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	Practica nu poate fi utilizată de alte instituții. Practica sau proiectele similare sunt implementate și în alte state federale (de exemplu, <i>ProBeweis</i> din cadrul Hannover Medical School, <i>Gewaltschutzambulanz</i> al Ludwig-Maximilians-University Munich, etc).

⁵ *Strafgesetzbuch* (StGB): Cod Penal.

Departamentele de specialiști din cadrul parchetelor

Instituția/Instituțiile	Parchete
Perioada de implementare a practicii	Permanent
Domeniul de implementare	Regional – Departamentul specializat în urmărirea infracțiunilor sexuale (Senate Administration for Justice, Consumer Protection and Anti-Discrimination Berlin)
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Victime ale infracțiunilor sexuale [infracțiuni împotriva autodeterminării sexuale] (§§ 174-184j StGB)
Descrierea practicii	<p>În Germania, parchetul (<i>Staatsanwaltschaft</i>) este obligat să urmărească fiecare suspiciune inițială pe baza <i>principiului legalității</i> (§ 152(2) StPO⁶, § 160(1) StPO). Departamentele de specialiști din cadrul parchetelor - așa-numitele <i>Sonderdezernate</i> sau <i>Fachabteilungen</i> - au fost înființate pentru a se ocupa de infracțiuni sexuale; personalul judiciar este specializat și instruit corespunzător, de exemplu acesta deține cunoștințe specializate referitoare la interviuarea presupuselor victime. (Dr. Böttner Rechtsanwalt n.d.).</p> <p>În cadrul <i>Staatsanwaltschaft</i> din Berlin a fost înființat un astfel de departament specializat unde lucrează procurori specializați, instruiți și capabili să manifeste sensibilitate în lucrul cu victimele; aceștia participă în mod regulat la programe de training continuu pe tema infracțiunilor sexuale și abordarea presupuselor victime. Mai mult decât atât, acest departament specializat menține o strânsă legătură cu centrele de consiliere specializate și departamentul specializat al <i>Landeskriminalamt</i> (LKA) (poliția penală de stat). Legăturile puternice cu alți specialiști asigură faptul că acest departament specializat poate satisface nevoile martorilor victime.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	<p>Victime ale infracțiunilor sexuale [infracțiuni împotriva autodeterminării sexuale] (§§ 174-184j StGB)</p> <p><i>Principiul legalității</i> (§ 152(2) StPO, § 160(1) StPO).</p>
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	<p>Practica poate fi utilizată și de către alte parchete din alte state federale din Germania.</p> <p>În plus, la nivel de parchet se pot înființa și alte departamente specializate. The German Women Lawyers' Association (DjB) a realizat o prezentare a modul de funcționare a acestor departamente specializate pe probleme de violență domestică în anumite state federale (DjB 2012). Mai mult, inclusiv poliția poate înființa departamente specializate în materie de infracțiuni sexuale ce au fost comise pe teritoriul statului federal în cauză.</p>

⁶ *Strafprozessordnung* (StPO): Codul de Procedură Penală.

Asistența victimelor și *psychosoziale Prozessbegleitung* (suportul psihosocial)

Instituția/Instituțiile	<p>Instanțele districtuale și regionale ale statelor federale (sprijinirea victimelor)</p> <p>Instituții (judiciare) de stat, cum ar fi servicii de asistență pentru victime, organizații de protecție a victimelor, precum și ONG-uri (sprijin psihosocial)</p>
Perioada de utilizare a practicii	<p>Sprijin pentru martori începând de la mijlocul anilor '90</p> <p>Suport psihosocial din anul 2017</p>
Domeniul de implementare	<p>Regional (sprijin pentru victime) (Ministerul Justiției din Bavaria)</p> <p>Național (sprijin psihosocial)</p>
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	<p>Martorii victimei (sprijinul victimei)</p> <p>Copii, minori și persoane care nu se pot apăra singure, care sunt victime ale unor infracțiuni sexuale sau acte de violență gravă sau persoane care sunt victime ale unor infracțiuni violente grave, precum vătămări corporale grave, jaf, trafic de persoane (§397a (1 Nr. 5) StPO) (sprijin psihosocial)</p>
Descrierea practicii	<p>Sprijinirea victimelor (<i>Zeugenbetreuung</i>) în cadrul procedurilor penale este asigurată local, în instanțele districtuale și regionale. Scopul acestui sprijin pentru victime este de a elimina sarcinile inutile ale victimelor din procedurile penale. Susținătorii victimelor (în special cei cu experiență în asistență socială) acționează ca persoane de contact pe întreaga durată a procedurilor penale și au grijă de martori înainte, în timpul și după încheierea procesului. Serviciile de sprijinire a victimelor dețin propriile spații în instanțele districtuale și regionale, care sunt echipate inclusiv cu jucării. Aceste camere oferă victimelor un spațiu sigur în timpul perioadei de așteptare din cadrul procedurilor penale. Într-o atmosferă liniștită, partea vătămată este informată cu privire la procedura instanței, precum și cu privire la drepturile și obligațiile ca parte vătămată și victimă. Sprijinul acordat victimelor le permite acestora familiarizarea cu sala de judecată, putând fi însoțite personal în cadrul procedurilor instanței.</p> <p>În ceea ce privește victimele infracțiunilor, există posibilitatea suplimentară de a beneficia de sprijin psihosocial (<i>Psychosoziale Prozessbegleitung</i>). Prin acest tip de sprijin, victimele au posibilitatea de a primi sprijin intensiv, profesional, nejudiciar pe tot parcursul procesului penal. Scopul sprijinului psihosocial este de a reduce riscul de sarcini individuale pentru partea vătămată și de a preveni victimizarea secundară în timpul procesului penal. În cazurile în care victimele sunt minori sau adulți deosebit de vulnerabili și care au fost victime ale unor infracțiuni grave, există posibilitatea ca instanțele să dispună sprijin psihosocial. Sprijinul psihosocial este asigurată de către instituțiile (judiciare) de stat, cum ar fi serviciile de sprijinire a victimelor, organizațiile de protecție a victimelor, precum și ONG-urile. În unele state federale, există posibilitatea ca martorii victimelor să fie însoțiți de un <i>Prozessbegleiter</i>* în timpul procesului penal din instanță.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	<p>§48(2) StPO; 406f(2) StPO (pentru sprijinirea victimelor în procedurile penale).</p> <p>§406g StPO; Legea privind sprijinul psihosocial (PsychPbG) (pentru sprijinul psihosocial).</p>
Practica poate fi utilizată, aplicată și de	<p>Practica poate fi utilizată și de instanțele din alte state federale din Germania.</p>

alte părți interesate?
(luând în considerare
specificul practicii)

Sprijinirea proceselor psiho-sociale este asigurată numai de către profesioniști special instruiți, cu experiență în asistență socială, pedagogie socială, psihologie sau alte domenii similare și care au parcurs un training în *Psychoziale Prozessbegleitung*.

PRACTICILE DIN ROMÂNIA

Programul de coordonare a participării victimelor traficului de persoane în procesul penal

Instituția/Instituțiile	În România, eforturile de protejare a victimelor traficului de persoane se regăsesc și în măsurile luate în timpul procesului penal, de la identificarea victimei până la finalizarea procesului. În acest scop, Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP) ⁷ , în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției Române (IGPR), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române (IGJR) și Direcția pentru Investigația Criminalității Organizate și Terorismului (DIICOT) și-au intensificat și coordonat eforturile, prin punerea în aplicare a „Programului de coordonare a participării victimelor traficului de persoane în procesul penal”.
Perioada de utilizare a practicii	Programul este implementat în România din anul 2008 și se desfășoară pe o perioadă nedeterminată.
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Programul se bazează pe un protocol de cooperare interinstituțională privind coordonarea victimelor traficului de persoane în cadrul procedurilor penale.
Domeniul de implementare	Programul este implementat la nivel național. În anumite situații specifice are loc cooperarea cu instituțiile străine. La cererea autorităților judiciare ale statului în care s-a efectuat urmărirea penală, victimele traficului de persoane aflate sub monitorizarea ANITP sunt sprijinite pentru a lua parte la procedurile judiciare în statul respectiv, sub diferite forme, precum: <ul style="list-style-type: none">• planificarea și organizarea călătoriilor în străinătate.• planificarea și organizarea audierii prin video-conferință/sistem online.• însoțirea și asistarea victimei în timpul călătoriei, precum și în timpul procedurilor judiciare în statul de destinație.
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Programul vizează atât victimele traficului de persoane exploatate în România, cât și victimele care sunt cetățeni români exploatați în străinătate.
Descrierea practicii	Obiectivele programului sunt: <ul style="list-style-type: none">• creșterea numărului de persoane care au calitatea de victime ale traficului de persoane și care decid să se constituie părți vătămate sau martori în cadrul procedurilor penale.• creșterea gradului de participare a victimelor traficului de persoane în fazele procesului penal.• respectarea drepturilor persoanelor cu privire la participarea acestora în toate fazele procesului penal.• o mai bună informare a victimelor în ceea ce privește procedurile judiciare și administrative aplicabile.• facilitarea accesului victimelor traficului de persoane care au intrat în contact cu organele de urmărire penală, la servicii de asistență specializate.

⁷ Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane <http://anitp.mai.gov.ro/>

	<p>Conform protocolului de colaborare, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane a stipulat următoarele atribuții cu privire la implementarea programului de coordonare a victimelor traficului de persoane în cadrul procedurilor penale:</p> <p>a) să informeze structurile specializate din cadrul DIICOT sau IGPR despre identificarea victimelor traficului de persoane care doresc să participe în calitate de martori sau părți vătămate la procedurile penale, în vederea urmăririi penale a traficanților.</p> <p>b) să mențină contactul cu persoana în cauză până la soluționarea cazurilor, inclusiv în situațiile în care aceasta nu a dorit să beneficieze de asistență și măsuri de protecție pe durata procedurilor penale.</p> <p>c) să asigure, la cerere, fie direct, fie cu sprijinul partenerilor instituționali, informațiile persoanei cu privire la aspectele legate de participarea la procesul penal și desfășurarea cazului, în situația în care aceasta are capacitatea procesuală.</p> <p>d) să asiste, la cererea procurorului și cu acordul președintelui instanței, victima traficului de persoane în timpul ședinței de judecată.</p> <p>e) să solicite IGPR elaborarea evaluării riscurilor privind victima traficului de persoane sub coordonarea ANITP în cadrul procesului penal, în vederea stabilirii măsurilor de protecție.</p> <p>f) să coopereze cu IGPR și IGJR în scopul îndeplinirii activităților procedurale solicitate de DIICOT în faza de urmărire penală, cu privire la transportul și protecția victimelor traficului de persoane prin structurile subordonate.</p> <p>g) să facă legătura cu procurorul DIICOT și cu ofițerul delegat în caz, pentru îndeplinirea obiectivelor de coordonare a victimelor traficului de ființe umane.</p>
<p>Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate?</p>	<p>Acest program este special conceput pentru victimele traficului de persoane, însă modul în care a fost realizat și faptul că sute de victime au beneficiat de sprijin corespunzător pot servi drept exemplu pentru alte autorități naționale de adaptare a strategiei utilizate pentru alte categorii de victime, deoarece sprijinirea victimelor infracțiunilor necesită întotdeauna o abordare multidisciplinară și interinstituțională (aspect luat în considerare de acest program).</p>

Tribunalul pentru Minori și Familie

<p>Instituția</p>	<p>Tribunalul pentru Minori și Familie din Brașov</p>
<p>Perioada de utilizare a practicii</p>	<p>Operează în Brașov, România, din anul 2004.</p>
<p>Cadru legal pentru implementarea practicii</p>	<p>A fost înființat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 3142/C/22 în noiembrie 2004, dată la care și-a început activitatea în Brașov. A început ca proiect pilot, de-a lungul anilor instanța obținând rezultate foarte bune în soluționarea cauzelor civile și penale care implică minori, cu respectarea cerințelor europene actuale privind protecția drepturilor minorilor. Activitatea instanței se desfășoară în conformitate cu</p>

	prevederile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare - Articolul 36 (3) prevede că se pot înființa instanțe specializate care să funcționeze la nivelul județelor și al municipiului București.
Domeniul de implementare	Tribunalul pentru Minori și Familie din Brașov se află sub jurisdicția teritorială a Curții de Apel Brașov, împreună cu Tribunalul Brașov și Tribunalul Covasna și își are sediul, împreună cu Tribunalul Brașov și Judecătoria Brașov, în municipiul Brașov.
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Minorii victime
Descrierea practicii	<p>Tribunalul pentru Minori și Familie din Brașov soluționează atât dosarele civile, cazuri de minori și de familie, precum și cauze penale.</p> <p>Jurisdicția acestuia - materială și funcțională - include <i>cauze penale</i> - în care cel puțin unul dintre inculpați sau una dintre persoanele vătămate/părțile civile sunt minori (în primă instanță, cazurile de competența tribunalului și procedurile de apel cu privire la deciziile pronunțate de instanțele județene din aria sa teritorială, privind măsuri preventive, măsuri asigurătorii și de securitate, hotărâri pronunțate în materie de executare a hotărârilor penale sau reabilitare), precum și <i>cauze civile</i> - în primă instanță (plasamente și adopții) și cauze de apel (cazuri referitoare la minori și familii, pronunțate de instanțele din jurisdicția sa teritorială). Din punct de vedere al competenței teritoriale, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov are competență la nivelul județului Brașov, fiind o instanță de control judiciar în materiile menționate pentru instanțele din Brașov, Făgăraș, Rupea și Zărnești.</p> <p>La nivelul tribunalului există comisii specializate în soluționarea cauzelor în prima instanță. Toți judecătorii au o dublă specializare, respectiv în dreptul civil (în ceea ce privește relațiile de familie și protecția minorului), precum și în cazurile/materiile de drept penal. Cu titlu de exemplu, unele informații cantitative/statistice despre activitatea tribunalului⁸:</p> <p>numărul cazurilor soluționate în anul 2019: 1.404 numărul cazurilor soluționate în anul 2018: 1.234 numărul cazurilor soluționate în anul 2017: 1.291</p>
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	Deși există un cadru legal pentru înființarea instanțelor specializate în soluționarea cauzelor penale și civile care implică minori, în prezent nu există suficiente tribunale disponibile la nivel național. Având în vedere numărul mare de victime minore, astfel de instanțe ar trebui înființate. Eșecul soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, datorat suprasolicitării instanțelor cu dosare de altă natură juridică, poate avea consecințe pe termen lung asupra minorilor, aceștia putând avea de suferit inclusiv la vârsta adultă. Înființarea unor astfel de instanțe ar putea fi realizată prin alocarea de resurselor financiare adecvate de la guvernele naționale, Ministerul Justiției, cu specializarea aprofundată a mai multor magistrați pe probleme ce privesc drepturile copilului, în temeiul dreptului național și internațional.

⁸ La data emiterii/realizării acestei publicații, statisticile pentru anul 2020 nu erau încă disponibile.

Ordinul de protecție provizoriu pentru victimele violenței domestice

Instituția/Instituțiile	Poliția Română
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Legea 174/13.07.2018 privind modificarea și completarea Legii 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice. Înainte de modificările legislative din anul 2018, pentru a obține ordinul de protecție, era necesară o procedură în fața instanței. În urma modificărilor legislative, poliția poate emite acest ordin de protecție provizoriu mult mai repede.
Domeniul de implementare	Național
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Victime ale violenței domestice
Descrierea practicii	<p>Ordinul de protecție provizoriu (OPP) este emis de ofițerii de poliție care, în exercitarea atribuțiilor lor, constată că există un risc iminent ca viața, integritatea fizică sau libertatea unei persoane să fie puse în pericol printr-un act de violență domestică. Polițiștii constată existența riscului iminent pe baza evaluării situației de fapt rezultate din dovezile obținute și a unui formular de evaluare a riscului. Dacă, în urma evaluării riscurilor, se constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru emiterea ordinului de protecție provizoriu, poliția are obligația de a informa persoanele presupuse victime ale violenței domestice cu privire la posibilitatea de a înainta o cerere privind emiterea unui ordin de protecție de la instanță. Ordinul de protecție provizoriu emis de către ofițerul de poliție prevede una sau mai multe măsuri de protecție pentru o perioadă de cinci zile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evacuarea temporară a agresorului din locuința comună, indiferent dacă acesta este proprietarul proprietății; - reintegrarea victimei și, dacă este cazul, a copiilor în căminul comun; - obligarea agresorului de a menține o distanță minimă determinată față de victimă, de membrii familiei sale sau de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei/persoanelor protejate; - obligarea agresorului de predare a armelor aflate în posesia sa către poliție. <p>Ordinul de protecție provizoriu include, de asemenea, informațiile potrivit cărora încălcarea oricăreia dintre măsurile dispuse constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an. Perioada de cinci zile este calculată în ore, adică 120 de ore de la data emiterii ordinului de protecție provizoriu. Ordinul de protecție provizoriu este comunicat atât agresorului, cât și victimei. Ordinul de protecție provizoriu se depune de către unitatea de poliție la parchetul de pe lângă instanța competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, în termen de 24 de ore de la data emiterii.</p> <p>Procurorul de la parchetul competent decide cu privire la necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de către organul de poliție în termen de 48 de ore de la emiterea ordinului de protecție provizoriu. Dacă procurorul constată că nu mai este necesară menținerea măsurilor de protecție dispuse, procurorul poate dispune în mod</p>

	<p>rezonabil încetarea măsurilor de protecție, cu precizarea momentului de la care încetează.</p> <p>Dacă procurorul confirmă necesitatea menținerii măsurilor de protecție dispuse de poliție prin ordinul de protecție provizoriu, atunci acesta va aplica o rezoluție administrativă pe exemplarul original al acestuia. Apoi, procurorul va depune OPP, însoțit de documentele care stau la baza emiterii și confirmării sale de către instanța competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, împreună cu o cerere de emiterie a protecției (OPP pentru o durată maximă de șase luni). Durata inițială (de cinci zile) pentru care s-a dispus OPP se prelungește cu durata necesară îndeplinirii procedurilor judiciare de eliberare a OPP, cu informarea agresorului asupra acestui fapt. OPP poate fi contestat la o instanță competentă în termen de 48 de ore de la comunicare.</p>
<p>Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)</p>	<p>Un ordin de protecție emis direct de către poliție poate asigura o mai bună protecție victimelor violenței domestice în timp util. În prezent, acesta se aplică la nivel național numai pentru acest tip de victime, dar ar fi util ca acesta să fie folosit inclusiv în scopul protejării victimelor hărțuirii sexuale/altor forme de agresiune.</p>

PRACTICILE DIN SPANIA

Statutul victimei în procedurile legale în calitate de acuzator privat

Instituția	Red Jurídica (Firmă de avocatură)
Perioada de utilizare a practicii	Din 1882. Respecializată din anul 2015 pe victimele violenței bazate pe gen
Cadrul legal pentru implementarea practicii	<ul style="list-style-type: none"> - Decretul regal din 14 septembrie 1882, privind Codul de procedură penală (Art. 110 privind acuzarea privată). - Constituția Spaniei, 1978 (Art. 21.1, Art. 125) - Legea 4/2015, din 27 aprilie, privind Statutul victimei infracțiunii.
Domeniul de implementare	Nivel național
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Toate victimele infracțiunilor
Descrierea practicii	<p>Procedurile penale spaniole permit participarea victimei la procedurile penale, având un rol activ de procuror privat. Această opțiune din legislația națională spaniolă este în concordanță cu pluralitatea acuzatorilor, prevăzută în Constituția Spaniei. Apare ca un element de noutate în legislația spaniolă, în comparație cu alte proceduri legale, în care se abordează o singură posibilă acuzație, și anume acuzația publică. Recunoașterea constituțională a dreptului victimei de a exercita acțiuni penale și civile face parte din dreptul la protecție judiciară efectivă, dreptul la un nivel ridicat de protecție în legislația spaniolă.</p> <p>Pe lângă caracterul oficial al acțiunii de urmărire penală încredințate Parchetului, sunt stabilite și alte canale, inclusiv posibilitatea ca partea vătămată să acționeze în calitate de acuzator. Acest drept de participare activă a victimei la proces a fost consacrat și dezvoltat prin Legea 4/2015, din 27 aprilie 2015 privind Statutul victimelor infracțiunilor.</p> <p>O victimă poate acționa în calitate de procuror privat, înainte de pregătirea rechizitoriului; de exemplu, înainte de începerea procedurii orale, cu excepția procedurilor penale împotriva unui minor.</p> <p>Victima va fi reprezentată de avocatul său care va apăra cazul și de reprezentantul instanței sale, care va reprezenta victima în mod formal în cadrul procedurilor.</p> <p>În orice caz, procedurile penale vor fi continuate de către un procuror în cazul în care parchetul ia în considerare continuarea urmăririi penale.</p> <p>Principalul avantaj al procurorului privat este că avocatul victimei va avea acces la documentele cazului, beneficiind și de alte drepturi, foarte asemănătoare cu cele ale procurorului:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să solicite colectarea cât mai multor dovezi; • să propună noi martori sau experți care să sprijine cazul lor; • să propună confruntări, etc. • să fie informat cu privire la toate ordinele procedurale luate, astfel încât să poată fi depuse contestațiile relevante în timp util;

	<ul style="list-style-type: none"> • victima poate solicita condamnarea agresorului, precum și despăgubiri pentru vătămrile, daunele și pierderile suferite. <p>Având în vedere importanța impulsului măsurilor și procedurilor în instanță, urmărirea penală privată constituie o abordare deosebit de importantă pentru victimele infracțiunilor legate de violența de gen: de la începutul procesului penal acestea sunt asistate de un avocat specializat.</p> <p>Ca urmare a reformei Legii organice a sistemului judiciar (LOPJ) cu Legea organică 7/2015, instanțele cu competență în cazuri de violență împotriva femeilor se ocupă inclusiv de infracțiunile împotriva vieții private, dreptul la respectul de sine și onoarea femeilor, precum și de infracțiunile de ofensă la adresa instanței sau nesocotirea unei măsuri provizorii.</p> <p>În urmărirea privată (cazuri), activitatea avocaților specializați, precum cei de la Red Jurídica, se concentrează în principal pe următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să ofere asistență juridică victimelor anterior depunerii plângerii sau înainte de solicitarea măsurilor preventive de protecție; • să garanteze dreptul victimei de a fi însoțită la poliție sau în procedurile judiciare de o persoană la alegerea sa; • să garanteze dreptul victimei de a nu se confrunta vizual/personal cu persoana denunțată, pentru a asigura îndeplinirea tuturor măsurilor în ceea ce privește protejarea respectului de sine și a onoarei.
Statistici	<p>În anul 2019, în Spania au fost înregistrate 168.057 de rapoarte privind violența de gen (35,7% la 10.000 de locuitori). În același an, au fost emise în total 40.720 de ordine de protecție; 93,5% dintre acestea au fost la solicitarea victimei în baza acestui statut de acuzator privat și doar 5% la cererea Parchetului.</p>

SERVICIUL MUNICIPAL DE ASISTENȚĂ PENTRU VICTIME (S.A.V.) - Poliția Locală din Fuenlabrada, regiunea Madrid

Instituția	SERVICIO DE POLICIA LOCAL DE FUENLABRADA (SPLF) SERVICIUL DE POLIȚIE LOCALĂ DIN FUENLABRADA
Cadrul legal pentru implementarea practicii	Legea 4/2015 din 27 aprilie 2015 privind Statutul victimelor infracțiunilor și Decretul regal 1109/2015 din 11 decembrie 2015 de punere în aplicare a Legii 4/2015 din 27 aprilie 2015 privind Statutul victimelor infracțiunilor și de reglementare a birourilor de sprijinire a victimelor infracțiunilor.
Domeniul de implementare	Local
Perioada de utilizare a practicii	Din anul 2000
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Serviciul este oferit tuturor tipurilor de victime ale infracțiunilor. Datorită frecvenței și a ratei criminalității, serviciul este specializat cu precădere pentru victimele violenței de gen.
Descrierea practicii	<p>Serviciul Municipal de Asistență pentru Victime (S.A.V.) este un serviciu gratuit oferit de profesioniști specializați în asistarea victimelor infracțiunilor de orice fel, acte antisociale și/sau traumatice.</p> <p>Victimele care au suferit vătămări corporale și daune ca urmare a actelor de agresiune sexuală, violență de gen, jaf, furt, înșelăciune, neglijență medicală, constrângere, hărțuire, amenințare, accidente de circulație, hărțuire școlară, violență în rândul tinerilor, diferende cu vecinii, pot solicita serviciile S.A.V.</p> <p>S.A.V. acționează în strânsă cooperare cu serviciul de Poliție Locală din orașul Fuenlabrada din regiunea Madrid, și cu întreaga rețea de resurse locale. Ca urmare a acestei coordonări și pe baza experienței, Poliția Locală din Fuenlabrada a început să adopte o nouă abordare în anumite cazuri de infracțiuni, în special în cele referitoare la rasism și discriminare, realizând astfel primul protocol din Spania ce vizează investigațiile polițienești nediscriminatorii. De asemenea, au implementat o unitate specială pentru managementul diversității. În acest sens, s-au derulat mai multe acțiuni și campanii de sensibilizare.⁹</p> <p>Serviciul oferă protecție în special la nivelul anchetei, îndrumând victima în toate procedurile, ținându-se cont de siguranța și nevoile psihologicele acesteia.</p> <p>S.A.V asigură asistență juridică prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informații și sfaturi cu privire la drepturile victimelor; • consiliere cu privire la procedurile judiciare; • monitorizarea acțiunilor întreprinse; • activarea măsurilor de protecție; • coordonarea cu alte resurse sau cu organele judiciare. <p>În ceea ce privește sprijinul psihologic, S.A.V. prevede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprijin de urgență;

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=1hksMpMD6kl>

	<ul style="list-style-type: none"> • tratament care vizează depășirea traumelor și reducerea retraumatizării; • coordonarea cu alte resurse publice, cum ar fi sistemul de asistență socială. <p>S.V.A. oferă sprijin social prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • atenție la nevoile urgente și reducerea riscurilor; • informare cu privire la resursele publice și gratuite; • coordonarea și direcționarea către resursele specializate; • sfaturi cu privire la ajutor și compensații. <p>Personalul S.V.A. oferă sprijin în materie de mediere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • medierea extrajudiciară în conflicte.
Statistici	<p>În fiecare an, S.A.V din Fuenlabrada sprijină aproximativ 600 de victime ale infracționalității.</p> <p>În timpul perioadei de carantină pe fondul pandemiei de COVID 19 (martie-mai 2020), S.A.V a oferit sprijin în 34 de cazuri noi de violență de gen, însumând un total de 324 de acțiuni întreprinse.</p>
Practica poate fi utilizată, aplicată și de alte părți interesate? (luând în considerare specificul practicii)	<p>Acțiunile întreprinse de acest Serviciu pot fi aplicate ca model de abordare. De asemenea, S.A.V. poate răspunde cererilor oricărei instituții și poate împărtăși din cunoștințele sale, în baza unei cereri anterioare.</p>

Serviciul specializat din cadrul Parchetului pentru infracțiuni săvârșite din ură și luptă împotriva discriminării, compus dintr-o rețea de procurori delegați

Instituția	Rețeaua de procurori delegați pentru infracțiuni săvârșite din ură și luptă împotriva discriminării din cadrul Parchetului
Perioada de utilizare a practicii	<p>Primul Serviciu de acest fel a fost implementat în anul 2009 în Catalonia - Barcelona, fiind implementat ulterior la nivel național începând cu anul 2011 pentru o perioadă nedeterminată.</p>
Cadrul legal pentru implementarea practicii	<ul style="list-style-type: none"> - Reglementarea funcțiilor procurorilor specializați, Art. 20.2. din Statutul organic al Parchetului - Legea organică 1/2004 din 28 decembrie privind măsurile generale de protecție împotriva violenței de gen. - Legea organică 3/2007 din 22 martie privind egalitatea între sexe. - Legea 19/2007 din 11 iulie privind violența, rasismul, xenofobia și intoleranța în sport. - Legea organică 1/2015 din 30 martie, de modificare a Art. 510 din Codul Penal. - Legea 4/2015 din 27 aprilie, privind Statutul victimelor infracțiunilor. - Instrucțiunea 7/2019 din 14 mai, privind liniile directoare pentru sprijinirea procurorilor în identificarea infracțiunilor motivate de ură, în baza Articolului 510 din Codul Penal spaniol. Documentul face referire la mai multe hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului și, prin urmare, se bazează pe jurisprudență UE.

Domeniul de implementare	La nivel național și regional
Aplicabilitatea practică (toate victimele infracțiunilor / anumite categorii)	Victime ale discriminării și infracțiunilor săvârșite din ură
Descrierea practicii	<p>Pentru identificarea și urmărirea în justiție a infracțiunilor legate de discriminare și a infracțiunilor săvârșite din ură, Parchetul din Barcelona (subordonat procurorului superior al Comunității Autonome din Catalonia) a înființat primul serviciu specializat în infracțiuni săvârșite din ură în octombrie 2009. Pornind de la acest Serviciu, primul protocol polițienesc privind investigarea infracțiunilor săvârșite din ură, Corpul de Poliție al Comunității Autonome din Catalonia (Mossos d'Esquadra) și cele ulterioare dezvoltate de Ministerul de Interne în anul 2013, au fost promovate. Incluziunea training-ului cu privire la aceste infracțiuni specifice a fost promovată atât în ceea ce privește aplicarea legii, cât și în serviciile judiciare și fiscale.</p> <p>În anul 2011 s-a înființat instituția Procurorul de Cameră Delegat pentru protecția penală a egalității și de luptă împotriva discriminării; această funcție juridică a deschis calea pentru poziția actuală, iar din 2015 aceasta poartă denumirea de Procuror Coordonator de Cameră, Delegat pentru infracțiuni săvârșite din ură și luptă împotriva discriminării, valorificând specializarea în cadrul Parchetului.</p> <p>La nivel teritorial, în cadrul fiecărui Parchet Provincial, Procurorii Delegați au fost numiți în fruntea serviciilor specializate în lupta împotriva infracțiunilor săvârșite din ură și a discriminării, beneficiind de sprijinul și colaborarea unui Procuror de Legătură în anumite domenii, cum ar fi cel dedicat criminalității informatice (de multe ori existând o relație specială între criminalitatea cibernetică și infracțiunile săvârșite din ură). De asemenea, procurorii delegați acționează în strânsă colaborare cu profesioniști din domenii ce vizează protecția minorilor, străinilor și persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Rețeaua de procurori delegați implică progrese importante pentru o mai bună conștientizare și instruire pentru toți acei funcționari și profesioniști implicați în procesul judiciar îndelungat și uneori complex. În acest context, Centrul pentru Studii Juridice și Training Specializat al Guvernului Cataloniei a publicat în anul 2015 un Manual practic pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor săvârșite din ură și discriminare. Publicarea acestui manualului practic a fost inițiată de Miguel Angel Aguilar, Procurorul Coordonator al Serviciului pentru infracțiuni săvârșite din ură și al Parchetului Provincial din Barcelona, cu scopul de a oferi instrumente practice pentru faza de anchetă atât poliției, cât și organelor de justiție, în vederea urmăririi penale a infracțiunilor săvârșite din ură sau discriminare.</p>

	<p>De asemenea, din practica unui serviciu specializat au derivat alte practici pozitive, cum ar fi programul de training și tratament psihologic lansat de Direcția Generală pentru Măsuri Penale Alternative din cadrul Departamentului de Justiție al Guvernului Cataloniei. Acesta se aplică acelor persoane condamnate pentru infracțiuni săvârșite din ură sau discriminare.</p> <p>Persoanele condamnate obțin suspendarea pedepsei cu ajutorul programelor pentru drepturile omului care vizează acceptarea diversității oamenilor și interzicerea discriminării, precum și dobândirea unor valori de egalitate, toleranță și interculturalitate.</p> <p>În anul 2013, Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), la reuniunea sa anuală de la Vilnius (Lituania), a recunoscut Serviciul pentru infracțiuni săvârșite din ură al Parchetului Provincial din Barcelona ca fiind o bună practică europeană.</p>
<p>Statistici</p>	<p>Raportul Procuraturii publice din 2019 a colectat date cu privire la procedurile judiciare urmărite de acești procurori: 744 de cazuri în total, 129 de proceduri de anchetă deschise, 146 de acte de acuzare și 133 de sentințe.</p>

BIBLIOGRAFIE, RESURSE

Ärzteblatt (2019): Mehr Fälle für Gewaltschutzambulanz in Berlin¹⁰. Disponibil pe: <https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/101396/Mehr-Faelle-fuer-Gewaltschutzambulanz-in-Berlin> [Accesat la data de 01/10/2020].

Bildjuschkin, K. & Nipuli, S. (Eds.) (2018). Seksuaaliväkivallan uhrin hoitoketju: HUS Seri-tukikeskuksen malli. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-204-8>.

BMFSFJ (2020): Vergewaltigt? - So geht die anonyme Spurensicherung¹¹. Disponibil pe: <https://staerker-als-gewalt.de/handeln/umfeld/anonyme-spurensicherung> [Accesat la data de 01/10/2020].

Charité (n.d.): Outpatient Clinic for the Protection against Violence. Disponibil pe: <https://gewaltschutzambulanz.charite.de/> [Accesat la data de 01/10/2020].

DjB (2012): djb-Umfrage zur Umsetzung des Gewaltschutzgesetzes von 2011 - die Antworten¹². Available from: <https://docplayer.org/19511334-Djb-umfrage-zur-umsetzung-des-gewaltschutzgesetzes-von-2011-die-antworten.html> [Accesat la data de 01/10/2020].

Dr. Böttner Rechtsanwalt (n.d.). Ablauf eines Strafverfahrens bei Sexualstraftaten¹³. Disponibil pe: <https://www.rechtsanwalt-sexualstrafrecht.de/informationen/ablauf-eines-strafverfahrens-im-sexualstrafrecht/> [Retrieved 01/10/2020].

Bildjuschkin, K. & Nipuli, S. (Eds.) (2018). Seksuaaliväkivallan uhrin hoitoketju: HUS Seri-tukikeskuksen malli. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-204-8>. [Treatment chain for victims of sexual violence: HUS Seri Center model. Published by the National Institute for Health and Welfare]

The Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Finnish Treaty Series 53/2015)

HE 78/2010 Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rikoslain 21 luvun 16 §:n muuttamisesta. [Government Proposal to amend the Criminal Code Chapter 21 §16]

HUS. (2020). Seri Support Center. <https://www.hus.fi/en/medical-care/hospitals/womens-hospital/outpatient-clinics/Pages/Seri-Support-Center.aspx>

Joutjärvi, M. (2020). Kätilöt raiskatun rinnalla – uhrille avaimet toipumiseen. Tehy-lehti. Read 5 May 2020 at <https://www.tehylehti.fi/fi/tyoelama/katilot-raiskatun-rinnalla-uhriille-avaimet-toipumiseen>.

¹⁰ Traducere literală din limba germană: Mai multe cazuri pentru Unitatea de Urgențe pentru protecția împotriva violenței din Berlin. Articolul descrie activitatea inițială și continuă a Unității de Urgențe pentru protecția împotriva violenței din Berlin.

¹¹ Traducere literală din limba germană: Violat/Violată? - Așa funcționează criminalistica anonimă. BMFSFJ descrie modul de funcționare a clinicilor de primiri urgențe în ceea ce privește protecția împotriva violenței și tipul de sprijin ce este asigurat în aceste clinici.

¹² Traducere literală din limba germană: Sondaj al DjB privind implementarea actului de protecție împotriva violenței din anul 2011 - Răspunsuri. DjB descrie mai multe aspecte privind punerea în aplicare a actului de protecție împotriva violenței, cu enumerarea departamentelor specializate pe probleme de violență domestică în anumite state federale germane.

¹³ Traducere literală din limba germană: Desfășurarea procedurilor penale în cazurile de infracțiuni sexuale. Articolul nu descrie doar modalitatea de desfășurare a procedurilor penale în cazurile de infracțiuni sexuale, dar face referire inclusiv la rolul departamentelor specializate din parchetele publice în ceea ce privește infracțiunile sexuale.

[Midwives supporting rape victims. Article in the magazine of the Union of Health and Social Care Professionals in Finland]

Korjamo, R. (2020). Treatment chain for victims of sexual violence – first-year experiences in Helsinki Seri Support Center. *Finnish Medical Journal Duodecim* 136(7), 805-813.
<https://www.duodecimlehti.fi/lehti/2020/7/duo15481>

Ministry of Social Affairs and Health. (2017). Government of Finland National Action plan for the implementation of the Istanbul Convention 2018–2021. Helsinki: Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 2017:18. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3972-1>

Piispa, M. & Lappinen, L. (2014). MARAC – multiprofessional help for victims of violence. Discussion Paper 21/2014. Helsinki: National Institute for Health and Welfare (THL).
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-240-9>

Piispa, M. & October, M. (2017). Vaikuttava työkalu toistuvaan parisuhdeväkivaltaan puuttumiseen. *Yhteiskuntapolitiikka* 82(3). <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201706277480>. [An effective tool to intervene in recurring intimate partner violence. Article in journal *Yhteiskuntapolitiikka*]

Piispa, M., Tuominen, M. & Ewalds, H. (2012). MARAK: kokemuksia parisuhdeväkivallan riskiarvioinnin menetelmän kokeilusta Suomessa. Helsinki: THL Raportteja 10/2012.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-601-4>. [MARAK: Experiences of the trial of the intimate partner violence risk assessment method in Finland. Published by the National Institute for Health and Welfare]

Sisäasiainministeriö. (2012). Selvitys perhe- ja lapsensurmien taustoista vuosilta 2003–2012. Helsinki: Sisäasiainministeriön julkaisu 35/2012. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-728-8>. [Report on the background of familicides and filicides 2003–2012. Published by the Ministry of the Interior]